

Adwentyzm m.in. na podstawie jednego hebrajskiego słowa stworzył doktrynę, która łączy prorocstwo o **70 tygodniach** z prorocstwem o 2300 wieczorach i porankach z księgi Daniela. Tym słowem jest hebrajskie "chatak" użyte tylko raz w Biblii w wersecie Dn 9,24. Zapraszam do zapoznania się z niniejszym opracowaniem, które daje odpowiedź na pytanie, czy rzeczywiście chodzi o 'odciętych' 70 tygodni.

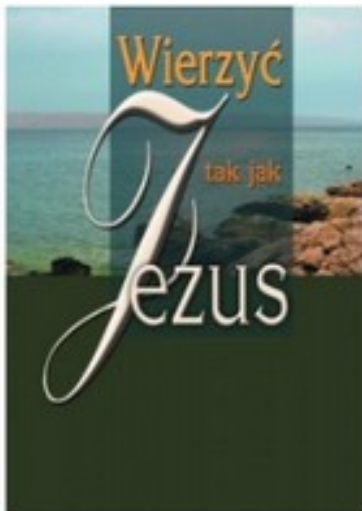
Zapoznajmy się najpierw z oficjalnym stanowiskiem adwentystycznym w sprawie hebrajskiego wyrazu "chatak" z Dn 9,24. **Ellen White** w *Wielkim Boju* pisze następujący komentarz do tego werseku:

Ellen G. White, *Wielki Bój*, Wydawnictwo "Znaki Czasu", Warszawa, 2011

Po wezwaniu Daniela, by uważał na słowo i rozumiał widzenie, anioł powiedział: "Siedemdziesiąt tygodni zamierzono ludowi twemu i miastu twemu świętemu". Słowo przetłumaczone tutaj "zamierzono" oznacza dosłownie "odcięto" lub "oddzielono". Anioł objaśnia, że siedemdziesiąt tygodni, a więc 490 lat będzie odcięte jako przeznaczone dla Żydów. Ale od czego miały być one odcięte? Ponieważ 2300 dni były jedynym okresem czasu wymienionym w rozdziale ósmym, zatem owe 70 tygodni musiały być odcięte od tego właśnie okresu, stanowią więc część 2300 dni i oba okresy muszą mieć wspólny początek. [\[1\]](#)

Spójrzmy teraz do innych oficjalnych pozycji adwentystycznych, które dadzą nam pełny wgląd na omawiane przez nas zagadnienie. W książce *Wierzyć tak jak Jezus* przekładu Władysława Kosowskiego z 2007 czytamy następujące słowa:

Wierzyć tak jak Jezus, Chrześcijański Instytut Wydawniczy "Znaki Czasu", Warszawa, 2007
70 tygodni, albo 490 lat, zostało "wyznaczone", albo "oddzielone" (BW, BG) dla Żydów i Jerozolimy (Dan. 9,24). Występuje w tym tekście hebr. czasownik "hathak". I chociaż czasownik ten występuje tylko jeden raz w Piśmie Świętym, to jego znaczenie możemy określić i zrozumieć na podstawie innych tekstów hebrajskich [Analiza pism hebrajskich, takich jak Miszna, wykazuje, że chociaż "hathak" może oznaczać "przeznaczyć, zamierzyć", to bardziej "powszechne znaczenie" wiąże się z "cięciem, odcinaniem" (Shea, "The relationship Between the Prophecies of Daniel 8 and Daniel 9", w: Sanctuary and Atonement, s. 242).]. Dobrze znany słownik hebrajski, Geseniusa, stwierdza, że oznacza on "odciąć" lub "podzielić", "rozdzielić" [Gesenius, Hebrew and Chaldee Lexicon to the Old Testament Scripture, przekł. Samuel P. Tregelles, Grand Rapids 1950, s. 314].

Mając taką świadomość i zrozumienie, wyjaśnienia Gabriela mają dla nas szczególne znaczenie. Mówi on Danielowi, że 490 lat miało być odcięte, oddzielone od dłuższego okresu 2300 lat. [2]

Władysław Kosowski w swoim czternastym wykładzie z cyklu *Spotkań z Księgą Daniela, starotestamentowego proroka*, mówi i pokazuje na slajdach kwestię związaną z hebrajskim słowem "chatak":

Władysław Kosowski, (14) *Spotkania z Księgą Daniela, starotestamentowego proroka*, czas: 00:50:58 - 00:55:08

Profesor Zachariasz Łyko w swojej książce *Nauki Pisma Świętego* pisze:

Zachariasz Łyko, *Nauki Pisma Świętego*, Wydawnictwo "Znaki Czasu", Warszawa, 1989
Wyrażenie "wyznaczono" (wg BH - nechthach, wg LXX - ekritheisan) jest niezwykle interesujące. Właściwie w miejsce wyrażania "wyznaczono" winno być "odcięto" [Słowo "nechthach" pochodzi od źródłosłowa hebrajskiego "chathach", który oznacza: uciąć, odmierzyć, podzielić, oddzielić, postanowić, wyznaczyć (por. Student's Hebrew Lexicon, s.

238), podobnie jak greckie "krino" (w stronie biernej ekrithen). Słowo więc "nechthach" znaczy nie tyle "wyznaczono", ile raczej "odcięto".], a wówczas obraz teologiczno-egzegetyczny frazy staje się jasny. Od dłuższego okresu - 2300 dni - odcięto (odmierzone) okres krótszy - 70 tygodni, czyli 490 dni, jako szczególny czas łaski dla Izraela na urzeczywistnienie reform i odnowy. [3]

Natomiast Konstanty Bulli w książce *Księga Daniela* czytamy następujący komentarz:

Konstanty Bulli, *Księga Daniela*, Wydawnictwo "Znaki Czasu", Warszawa, 1966
(...) mniejszy okres z rozdz. 9 stanowi część składową większego okresu z rozdz. 8.

Zresztą do tej myśli można dojść na podstawie interpretacji słowa hebrajskiego "chathak" (czyt. chatach), któremu Wilhelm Gesenius (1786-1842), jeden z największych hebraistów, takie nadaje znaczenie: ustalać, postanawiać, wyznaczyć, przeznaczyć, zamierzać, ciąć, odbinać, zdecydować, dekretować, oddzielać [Questions, s. 273; zob. także Koehler-Baumgartner, s. 343]. Septuaginta hebr. "chathak" tłumaczy greckim "ekrithesan", tj. postanowić, osądzać, uznawać. Z drugiej zaś strony tłumaczenie Teodocjońskie (II w. po Chr.) oddaje to słowo przez "sunetmethesan", tj. odcinać, skracać, upraszczać. I to ostatnie znaczenie znajduje odbicie w Wulgacie, która używa słowa "abbreviare"; według tłum. ks. Wujka: "siedemdziesiąt tygodni skrócone są dla ludu twego".

(...) słusznym jest uważać, że okres 70 tygodni został odmierzony, odcięty od dłuższego okresu. [4]

Na koniec prezentuję komentarz z książki Clifforda Goldsteina, będącym z ramienia Generalnej Konferencji redaktorem kwartalnika lekcji szkoły sobotniej wydania dla dorosłych od 1999 roku [5], *Prosto o roku 1844* ze stron 47 i 48 [**pogrubienia** moje]:

* חָתַךְ pp. to cut off, trop. to divide, as in Chald. and Rabb. cogn. with roots beginning with קָ, קָט, קָש; hence to determine, to destine, to appoint.

ΝΙΡΗ. pass. Dan. 9: 24 *seventy weeks* חָתַךְ עַל עַמֶּךָ are determined and shall come upon thy people. Theod. and Gr. Venet. συνεμήθησαν, τέτμηται. Sept. ἐχρίθησαν.

William Crockett's *Hexagram of the Old Testament*, 1844. Crockett and others were among the first to suggest that the Hebrew word חָתַךְ (chatach) means 'to determine' or 'to appoint'.

Nif. נִזְחַקָּה 1) *to be cut off, severed; to be cut into.*
Hull. IV, 6 שִׁנְחַקְכוּ רַגְלֵיהָ whose feet have been amputated. Ib. 32^a נִזְחַקְכָּה דַלְעָת וּכְּ if by accident a pumpkin has been cut simultaneously with the animal (opp. to נִזְחַקָּה, v. supra); a. fr.—2) *to be decided, decreed.* Meg. 15^a (play on נִזְחַקָּה, Esth. IV, 5) נִזְחַקְכִּין עַל יַפְיֹו . . . שְׂכַל all the government affairs were decided upon his opinion.

~~Blaszyński, Piotr, 14. Działalność w Torwarze, 518-519, 520-521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000~~